

Tekst digitale Nieuwsbrief december 2016

Nut bekrachtigt samenwerking met VSBfonds

Onlangs heeft de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (het Nut) en de stichting Jan Nieuwenhuyzenfonds - de stichting die vermogen beheert voor het Nut - de plannen tot intensieve samenwerking met VSBfonds bekrachtigd met een samenwerkingsovereenkomst. VSBfonds biedt per 15 november 2016 onderdak aan het NUTfonds.

Waarom deze samenwerking?

Na een oriëntatieonderzoek bij verschillende landelijk opererende fondsen in de afgelopen jaren is gekozen voor VSBfonds. De wens tot samenwerking heeft twee belangrijke redenen. De behandeling van en besluitvorming over aanvragen bij het NUTfonds bracht relatief veel inspanning van bestuursleden en kosten met zich mee voor het Nut. Ook de kosten voor het beheren van het vermogen namen elk jaar fors toe.

Door samenwerking met VSBfonds realiseert NUTfonds kostenbesparingen op de afhandeling van aanvragen en vermogensbeheer. Daardoor resteren er bij het Nut jaarlijks meer middelen voor 'Nuttige' projecten in de samenleving. Het NUTfonds kan zich geen betere omgeving wensen dan bij VSBfonds. Het VSBfonds motto: 'Een samenleving is pas echt succesvol als iedereen meedoet' sluit naadloos aan bij de doelstelling van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

VSBfonds, iedereen doet mee

Over VSBfonds

Jaarlijks doneert VSBfonds 26 miljoen euro aan maatschappelijke en culturele projecten. VSBfonds beschikt dan ook over een geoliede organisatie waarin de aanvraag-behandeling van bijna 4.000 aanvragen per jaar en het vermogensbeheer van 'het Nut en JNF een veilig onderkomen gaan vinden. Vanwege onze gezamenlijke historie wil VSBfonds de aanvragen voor het NUTfonds kosteloos behandelen. Voor het beleggen van het vermogen heeft VSBfonds expertise in eigen huis en een belegd vermogen van meer dan 1 miljard euro.

Gezamenlijk geschiedenis

Met deze samenwerking keert 'het Nut terug naar de oorsprong. In 1817 werd de eerste Nutsspaarbank opgericht op initiatief van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen.

Nutsspaarbanken waren banken zonder winstoogmerk die een maatschappelijk doel wilden dienen. In de loop van de jaren verenigde een groot aantal spaarbanken zich tot de Verenigde Spaarbank: VSB. Na een fusie met commerciële partners werden in de jaren 90 van de vorige eeuw de maatschappelijke activiteiten ondergebracht in VSBfonds. Het Nut heeft er vertrouwen in dat het NUTfonds een veilige thuisbasis zal vinden bij VSBfonds.

Over NUTfonds

Het NUTfonds werd in 2012 ingesteld tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Maatschappij tot Nut van 'het Algemeen. Het NUTfonds ondersteunt activiteiten die in het teken staan van de (oorspronkelijke) doelstelling van het Nut. In moderne termen is dat: het bevorderen van deelname van alle burgers aan het maatschappelijk leven. Met subsidies uit het NUTfonds worden activiteiten en projecten mede mogelijk gemaakt waarvan bij voorkeur, maar niet uitsluitend, burgers in de werkgebieden van departementen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen profijt hebben. Met het overhevelen van de behandeling van aanvragen naar VSBfonds verandert hier niets aan. Aanvragers dienen dan ook nog steeds bij voorkeur ondersteuning te hebben van een Nutsdepartement. Projectvoorstellen op het gebied van Mens & Maatschappij die gerelateerd zijn aan het onderwijs zullen ook nog steeds nadrukkelijk in aanmerking komen voor een bijdrage vanuit het Nutfonds.

Wat verandert er?

Indienen van een subsidieaanvraag voor het NUTfonds kan vanaf 15 november voortaan online te gebeuren via een link op de website van het Nut www.nutalgemeen.nl. Vanaf deze datum zullen aanvragen voor het NUTfonds door VSBfonds in behandeling worden genomen.

De aanvragers voor het NUTfonds moeten erop letten dat zij op het online aanvraagformulier van VSBfonds aanvinken dat het om een aanvraag voor het NUTfonds gaat. Net als in de afgelopen jaren zullen vooral projecten op het gebied van Mens & Maatschappij voor subsidie in aanmerking kunnen komen. Kijk voor meer informatie op www.vsbfonds.nl/mens-maatschappij.

Besluitvorming en voortgang

Voorheen besliste het Maatschappijbestuur driemaal per jaar over de toekenningen en afwijzingen. Dat betekende dat er soms relatief lang op een beslissing gewacht moest worden. In de nieuwe situatie zullen aanvragers niet hoeven te wachten op de besluitvorming binnen het Nut. Aanvragers zullen over de voortgang van de subsidieaanvraag door VSBfonds worden geïnformeerd. Zie voor meer informatie www.vsbfonds.nl/aanvragen/procedure.

Departementen Zuid-Nederland verkennen Zeeuwse kust

Elk jaar organiseert een van de departementen bij toerbeurt een districtsdag in Zuid-Nederland. Op 27 september jl. was het de beurt aan Groede. Voor sommige deelnemers is het bezoeken van deze dag niet een vanzelfsprekende onderneming. De afstanden tussen de departementen in het district zijn aanzienlijk. De bestuursleden uit bijvoorbeeld Waalre, Waalwijk en Wissenkerke wonen niet direct in de buurt. Net als tijdens deze districtsdag zijn er doorgaans zes departementen die actief deelnemen: Groede, Heusden, Langstraat, Noord-Beveland, Sluis Aardenburg en Werkendam.

Het voltallige districtsbestuur van Zuid-Nederland bezoekt elke drie jaar de zes departementen die actief zijn binnen het district. Het districtsbestuur geeft tijdens zo'n bezoek ook informatie over wat er landelijk speelt en aan de orde is geweest in de Algemene Ledenvergadering en de Centrale Districtsraad. In Zuid-Nederland zijn naast de zes hiervoor genoemde departementen nog veel Nutsscholen te vinden, namelijk in Den-Bosch, Geldrop, Maastricht, Breda en Son & Breugel. Daarnaast biedt de stichting Nutsvolksuniversiteit Breda ongeveer 160 uiteenlopende cursussen voor volwassenen aan in de regio, waaronder een groot aantal talencursussen.

In Groede vond, zoals altijd, eerst de vergadering plaats met als belangrijkste agendapunt een evaluatie van de jaarprogramma's van de departementen van het afgelopen seizoen. Na de lunch is er altijd een gezelligheidsprogramma. De leden stapten dit keer in de touringcar voor een rondrit langs de Zeeuws-Vlaamse kust. Zij zagen de natuurontwikkeling van het Zwin, de nieuwe jachthaven bij Cadzand-Bad, de kustversterking in West Zeeuws-Vlaanderen en het project Waterdunen. De sfeer is altijd gemoedelijk en ontspannen tijdens de districtsdagen. Ook in Groede was het een gezellige 'Nutshappening' waar de bestuurders volop goede ideeën hebben uitgewisseld voor de programma's van een volgend seizoen.

Centrale Districtraad in het Eemklooster

Op 19 november jl. kwamen de afgevaardigden van de verschillende districten van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen bij elkaar voor een centrale districtraad in Amersfoort. De vergadering vond plaats in het klooster Onze Lieve Vrouwe ter Eem. Na de vergadering was er een rondleiding o.l.v. de huismeester.

De Volksbank

De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen is nog altijd even zichtbaar in onze samenleving. De ruim 70 departementen van 't Nut leveren een actieve bijdrage aan de verwezenlijking van de doelstelling van 't Nut in de vorm van projecten, cursussen, het verstrekken van subsidies en als lokale culturele vereniging. Veel eeuwenoude initiatieven van 't Nut zijn echter veelal verzelfstandigd en soms ook door de tijd ingehaald. Hierdoor is niet altijd meer te zien wat de rol van 't Nut is geweest. Een voorbeeld hiervan zijn ook de banken, en één bank in het bijzonder. De SNS bank kent een lange geschiedenis en gaat binnenkort, na een donkere periode van tegenslagen, schandalen en verliezen, verder onder een frisse nieuwe naam: de Volksbank. Het is juist die naam die ons opnieuw luid en duidelijk herinnert aan het ontstaan van de Nutsspaarbanken, ongeveer twee eeuwen geleden.

Bij de oprichting van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, kortweg 't Nut, lagen de verhoudingen in ons land heel anders dan nu. Het volk diende via de overheid, de vorst en niet andersom. Toen in 1817 de eerste spaarbanken van 't Nut verschenen werd hiermee gestreefd naar verbeterde omstandigheden voor de werkende bevolking. De spaarbanken hebben sinds de oprichting dan ook een belangrijke rol gespeeld in maatschappelijk en sociaal economisch opzicht. Het ging 't

Nut met name om de opvoeding, armoedepreventie en de vergroting van de zelfredzaamheid van de lagere klasse. De eerste Nutsspaarbanken werden geopend in Haarlem en Workum. Twee jaar later was het aantal gegroeid tot 48, binnen tien jaar tot 66 spaarbanken in Nederland, gestimuleerd door het opstellen van de 'Algemeene Regelen' in 1818. De grootste Nutsspaarbank was die in 's-Gravenhage. (foto) In 1992 werd deze bank verkocht aan de VSB Bank, de latere Fortisbank. Bij de verkoop kreeg de stichting Nutsspaarbank een bedrag in aandelen. Besloten werd de jaarlijkse opbrengst daarvan te besteden aan maatschappelijke projecten. De stichting Nutsspaarbank te 's-Gravenhage wijzigde haar naam in stichting VSB Fonds Den Haag en omstreken. Sinds oktober 2001 heet het fonds: stichting Fonds 1818 tot nut van het algemeen.

Het waren banken zonder winstoogmerk; de overtollige inkomsten vloeiden terug de maatschappij in. Vanaf 1875 richtte de Nutsspaarbanken zich als één van de eersten specifiek op de jeugd: het schoolsparen werd in gevoerd.

Halverwege de 20e eeuw kwam de concurrentie om de hoek kijken toen ook door gemeenten en particuliere instellingen banken werden opgericht. Voorbeelden hiervan zijn de Rijkspostbank en de Boerenleenbank. Deze oogsten door hun zakelijker opstelling al snel groot succes. Terwijl de Nutsspaarbank zich eerder afstotend dan motiverend bleef manifesteren met de beperkte openingstijden en strenge ontmoedigende regels: een kantoor was wekelijks maar twee uur open, geld opnemen kon slechts eens per maand. En van geld lenen was pertinent geen sprake; voor het verstrekken van kredieten waren hiervoor speciale hulpbanken door 't Nut geopend.

In de jaren zestig ontwikkelde de Nutsspaarbank zich tot gezinsbank en van sociale instelling tot een meer dienstverlenende financiële partij. De jeugd werd tegemoet getreden als klant van de toekomst en beschouwd als commerciële kans voor groei. De bank kwam ook steeds meer naar de mensen toe, met onder meer mobiele filialen die op verschillende locaties zitting hielden. Alle geldzaken waren vanaf dit moment gangbaar en de verschillen tussen de Nutsspaarbanken en algemene banken namen in hoog tempo af. Daarnaast richtten de banken zich ook steeds meer op regionale samenwerkingsverbanden, wat leidde tot fusies en naamsveranderingen. Een ontwikkeling die aanhield tot in de jaren tachtig. Dit veroorzaakte veel onduidelijkheid bij het publiek. De Samenwerkende Nederlandse Spaarbanken, kortweg SNS, ontstonden in 1987. Tot het einde van de eeuw bleven spaarbanken zich aansluiten.

De SNS kwam niet zonder kleerscheuren door de kredietcrisis van 2008. Met name bij de vastgoedtak SNS Reaal ontstonden grote problemen door de vele slechte leningen en dubieuze klanten. Er ontstond een dusdanig kapitaaltekort dat er kapitaalsteun van de staat aan te pas moest komen om de bank te redden. In 2013 was het grootste gedeelte van de staatssteun nog niet afgelost en dreigde faillissement voor SNS Reaal. Om de stabiliteit van de financiële sector en economie veilig te stellen werd SNS Reaal genationaliseerd. Hierdoor was het spaargeld van de klanten veilig en bleef de dienstverlening gewaarborgd.

Met ingang van 1 januari 2017 gaat de bank een nieuwe koers varen en noemt zij zich de Volksbank. Onder het motto 'Bankieren met een menselijke maat' wil het concern zich herprofilieren als een no-nonsense bank, met eenvoudige financiële producten, zoals sparen en hypotheek, producten waar het Nederlandse volk behoefte aan heeft. Voorlopig blijft de bank in handen van de overheid. Zowel vastgoeddochter Propertize als verzekeringstak Vivat is inmiddels verkocht. Uiteindelijk wil de Volksbank verder zonder de staatssteun en op eigen benen komen te staan. De komende drie jaren worden gebruikt om te bewijzen dat de nieuwe strategie levensvatbaar is.

Minister Dijsselbloem van het ministerie van Financiën was aanwezig bij de lancering van de nieuwe naam. De naam de Volksbank vindt Dijsselbloem een mooie knipoog naar het verleden. De wortels van SNS liggen immers bij de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. De belangrijkste boodschap vindt de minister echter, dat de Volksbank een gewone bank is voor gewone mensen.

Departementen in het nieuws

Een aantal departementen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen was afgelopen tijd online in het 'nieuws' met activiteiten of 'Nuttige' projecten.

"... en altijd hier de wind", is de naam van de bundel waarmee stadsdichter Jack Benekerhij zijn periode als Helderse stadsdichter afsluit. Het boekje bevat naast bijna tachtig gedichten een cd met tien gezongen stadsgedichten. 't Nut in Den Helder maakte deze dichtbundel mede mogelijk.

Op 8 november 2016 organiseerde Nutsdepartement Langstraat in samenwerking met de bibliotheek in Waalwijk een lezing door Heere Heeresma jr. Hij werpt een blik op de democratie. Hoe staat het ervoor? Wat zijn onze meningen? En wat heeft hij ons te bieden?

Het departement Zaanstad-Zuid publiceert activiteiten op de website van het buurthuis De Vuister. Het departement Zaanstad-Zuid verzorgt daarnaast ook lezingen op andere locaties in Zaandam en Koog aan de Zaan.

F I L M H U I S

VRIJDAG 30 SEPTEMBER 20.30

F I L M H U I S

VRIJDAG 21 OKTOBER 20.30*

F I L M H U I S

VRIJDAG 25 NOVEMBER 20.30

In Olst-Deventer maakt het departement een gevarieerd programma voor 2016-2017 wereldkundig via een eigen website, facebookpagina en met een flyer. In de flyer is te lezen dat er een frisse wind waait bij 't Nut Olst-Deventer. De start van het nieuwe seizoen begint al jaren met het Filmdiner. De film wordt gekozen door de werkgroep Filmhuis. Tijdens deze film wordt een diner geserveerd met gerechten die betrekking hebben op de film. Deze avond wordt georganiseerd in samenwerking met de Brasserie in het Holstohus. Jaarlijks komen er ongeveer 110 leden en niet-leden naar deze openingsfilm.

Margriet Brandsma bezoekt 't Nut in Bellingwolde

Op 10 november vertelde Margriet Brandsma over haar ervaringen als journalist in het buitenland in Bellingwolde. Met een aantal van 200 aanwezigen was de belangstelling meer dan goed te noemen.

Margriet Brandsma werkte jarenlang voor de NOS, als verslaggever in binnen- en buitenland en als correspondent in Duitsland.

In haar lezing verhaalde zij

over de brandhaarden en over het 'nieuwe' Duitsland dat is ontstaan na de val van de muur in 1989.

Natuurlijk is er ook aandacht voor kanselier Angela Merkel. Margriet Brandsma schreef een boek over Merkel: 'Het mirakel Merkel'.

Op de foto poseert Margriet Brandsma samen met het bestuur van departement Bellingwolde.

Erepenningen

Regelmatig worden er de laatste jaren weer erepenningen uitgereikt. In november mochten weer twee leden een erepenning ontvangen.

Op 9 november 2016 ontving de heer Rolf Domenie tijdens de jaarvergadering van departement Hoogezand-Sappemeer de erepenning uit handen van de voorzitter Joyce Jansen-Pierik. Rolf Domenie is meer dan 25 jaar bestuurslid geweest van het departement Hoogezand-Sappemeer. Ook was hij jarenlang bestuurslid van de stichting Jan Nieuwenhuyzenfonds. Deze stichting beheert het vermogen voor het landelijk Nut.

Op 13 november 2016 ontving de heer Piet Terpstra, voorzitter van de werkgroep Filmhuis van departement Olst-Deventer, de erepenning uit handen ontvangen van Joyce Jansen-Pierik. Piet is medeoprichter van het Filmhuis in Olst en heeft zich hiervoor 27 jaar ingezet.

Themadag departementen Groningen in Zuidhorn

Op zaterdag 12 november jl. vond de gezamenlijke themadag plaats van de departementen in Oost- en Noord-Groningen in Zuidhorn. Er was een optreden van de muziekgroep Fuse waar een 150 koppig enthousiast publiek naar luisterde. "Virtuoos, technisch begaafd en vooral tot op het merg muzikaal", schreef het Haarlems Dagblad over Fuse. In hun rol van huisband bij Podium Witteman en dankzij optredens bij De Wereld Draait Door en Radio 4 en 6 heeft Fuse zich afgelopen jaar flink in de kijker gespeeld

Ledenbijeenkomsten

De eerstvolgende Algemene Ledenvergadering wordt gehouden op 29 april 2017 in Olst-Deventer.

De eerstvolgende Centrale Districtraadvergadering (CDR) zal worden gehouden op 4 november 2017.

Volgende digitale nieuwsbrief

Heeft uw departement nieuws van waardevolle betekenis? Laat het weten voor publicatie in de nieuwsbrief en op de website. De uiterste datum voor inzending van berichten voor de volgende nieuwsbrief is 22 januari 2016. Berichten kunt u sturen naar secretariaat@nutalgemeen.nl.